

الله اعلم
سنة ١٤٤١ هـ

آموزش قرآن

پایه هفتم

دوره‌ی اول متوسطه پیش حرفه‌ای

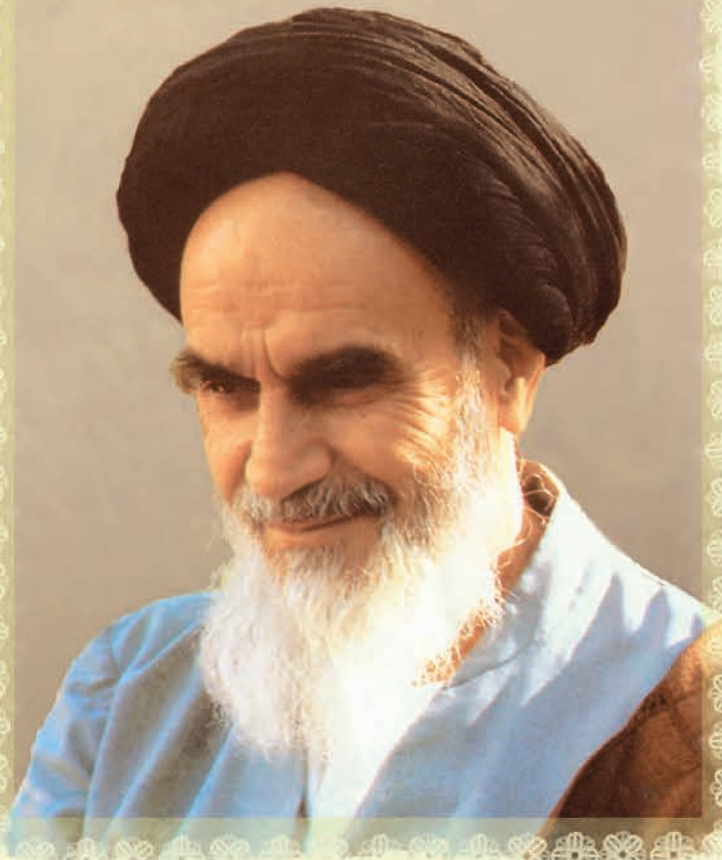

وزارت آموزش و پرورش سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

- نام کتاب:** آموزش قرآن پایه هفتم دوره اول متوسطه پیش حرفه‌ای - کد ۵۷۰۱۱
- پدیدآورنده:** سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور
- مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:** معاونت برنامه‌ریزی آموزشی و توان بخشی
- شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:** ملکه حلاج دهقانی، روزیتا گودرزی، فاطمه بور (اعضای گروه تألیف)
- مدیریت آماده‌سازی هنری:** اداره چاپ و انتشارات سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور
- شناسه افزوده آماده‌سازی:** احمدرضا امینی (مدیریت امور چاپ و تولید) - محبت‌الله همتی (هماهنگی امور هنری) - علی نجمی (امور تولید) - زهرا محمدنظامی (امور فنی) - زینت بهشتی شیرازی (آماده‌سازی) - سپیده ملک‌ایزدی (تصحیح) - امیر نساجی (مدیر هنری، طراح گرافیک و طراح جلد) - شهرزاد قنبری (صفحه‌آرا) - ناهید خیام‌باشی (امور فنی رایانه‌ای)
- نشانی سازمان:** تهران: خیابان انقلاب، خیابان برادران مظفر، شماره ۶۶، تلفن: ۶۶۹۷۰۴۵۵، کد پستی: ۱۴۱۶۹۳۵۶۸۴
- ناشر:** شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارو پخش) تلفن: ۵ - ۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹ - ۳۷۵۱۵
- چاپخانه:** شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
- سال انتشار و نوبت چاپ:** پنجم ۱۳۹۸

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir مراجعه نمایید.

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

قرآن یک رحمتی است برای همه‌ی بشر
امام خمینی

بسم... الرحمن الرحيم

فرایند تولید برنامه درسی مجموعه فعالیت‌های نظام‌مند و طرح‌ریزی شده‌ای است، که تلاش دارد ابعاد چهارگانه زیر نظام برنامه درسی (طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی) را در یک فعالیت منسجم، هماهنگ با غایت و اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی سازماندهی نماید.

در تدوین محتوای کتب دانش‌آموزان با نیازهای ویژه که بخشی از فرایند برنامه‌ریزی درسی است، سعی شده تا ملاحظات ساحت‌های تربیتی حاکم بر فلسفه تعلیم و تربیت که ناظر بر رشد و توانمندی دانش‌آموزان برای درک و فهم دانش پایه و عمومی، کسب مهارت‌های دانش‌افزایی، به‌کارگیری شیوه تفکر علمی و منطقی، توان تفکر انتقادی، آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری و نیز کسب دانش، بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی است، مورد توجه قرار گیرد. این محتوا با فراهم نمودن فرصت‌های مناسب برنامه درسی ضمن تأکید بر انعطاف در عین ثبات و همه‌جانبه‌نگری و توجه به هویت ویژه متریبان با نیازهای خاص، زمینه‌ساز دستیابی دانش‌آموزان به کسب شایستگی‌های لازم (توانمندی‌ها، مهارت‌ها) می‌باشد.

امید است این محتوا در تحقق اهداف مؤثر باشد و معلمان عزیز و گرامی با بهره‌گیری از این کتاب بتوانند فراگیران را در دستیابی به صلاحیت‌های فردی و اجتماعی یاری نمایند.

این کار بزرگ حاصل همکاری صمیمانه کارشناسان سازمان آموزش و پرورش کودکان استثنایی و گروه‌های تألیف کتاب‌های درسی می‌باشد، شایسته است از تلاش و مساعی این عزیزان و همکاران سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت متبوع که در مراحل چاپ و آماده‌سازی ما را یاری داده‌اند، تقدیر و تشکر نمایم.

در اینجا از همه همکاران و صاحب‌نظران درخواست می‌نمایم، تا نظرات و پیشنهادهای خود را در خصوص این محتوا به این سازمان منعکس نمایند.

دکتر مجید قدمی

معاون وزیر و رییس سازمان

آموزش و پرورش استثنایی کشور

خداوند را شاکر و سپاسگزاریم که با همت کارشناسان و معلمان متخصص، این توفیق حاصل گردید که نظام آموزشی با رویکرد آموزش‌های پیش‌حرفه‌ای که از انعطاف لازم برای انطباق با انواع توانایی‌ها و آمادگی‌ها برخوردار می‌باشد، را ایجاد و نسبت به برنامه‌ریزی درسی دوره راهنمایی تحصیلی پیش‌حرفه‌ای اقدام نماییم.

سازمان آموزش و پرورش استثنایی بر خود واجب می‌داند از زحمات تمامی عزیزانی که در این حرکت مهم نقش اساسی ایفا کردند به‌ویژه کارشناسان و معلمان مدارس استثنایی و همچنین سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی و مراکز وابسته صمیمانه تشکر و قدردانی نماید.

امید است معلمان، کارشناسان و صاحب‌نظران آموزش و پرورش استثنایی با نظرات ارزشمند خود در ارتقاء کیفی برنامه‌های درسی ارائه شده این سازمان را بیش از پیش یاری نمایند.

سازمان آموزش و پرورش استثنایی

باسمه تعالی

سخنی با مربیان

معلم عزیز و گرامی

برای آموزش هر چه بهتر این کتاب توجه شما را به ویژگی‌های ساختار آن جلب می‌کنیم.

۱- گنجاندن دروسی که هدف آن یادآوری قواعد آموزش داده شده در سال‌های قبل است.

۲- آموزش قواعد دیگری از قرآن

۳- تمرین‌های متناسب با دروس

۴- آیات و سوره‌های کوتاه قرآن

نکاتی در مورد شیوه‌های تدریس

۱- فعال کردن فراگیران در امر یادگیری: چنانچه فراگیر خود در انتقال مفاهیم نقش مؤثری داشته باشد مطالب را بهتر درک کرده، کلاس و تدریس برای او جذاب‌تر خواهد بود.

۲- با توجه به این که تعاریف از مقولات انتزاعی است و درک آن مشکل است لذا در مرحله‌ی روخوانی و آموزش قواعد مثلاً به جای تعریف «همزه» فقط علامت آن آموزش داده شود تا فراگیر با دیدن علامت «همزه» چگونگی تلفظ آن را آموزش ببیند.

۳- مهم‌ترین روش آموزش روخوانی قرآن این است که مربی به فراگیران کمک کند تا اولاً به‌طور صحیح حروف، حرکات و علائم را تشخیص دهند و قادر به خواندن کلمه‌های قرآنی شوند و به علائم دقت کنند و اشتباه نکنند ثانیاً با دیدن هر بخش فراگیران آن بخش را بخوانند (جداخوانی). البته برای رسیدن به سطح روان‌خوانی زمان و تمرین کافی لازم است و چنان‌چه فراگیر عادت کند بخش‌های کلمه را صحیح و شمرده بخواند یقیناً پس از تمرین کافی چشم او نیز سرعت گرفته و به روان‌خوانی خواهد رسید.

۴- مربی باید از یکنواختی کلاس جلوگیری کند و با ایجاد تنوع باعث شود تا کلاس و آموزش برای فراگیر کسل‌کننده نباشد. البته تنوع می‌بایست در راستای اهداف آموزش قرآن باشد مثلاً بهره‌گیری از نوار قرآن برای آموزش سوره‌های کوتاه، مسابقات گروهی در کلاس، طرح پرسش‌های مناسب و ...

ارزشیابی

نحوه‌ی ارزشیابی دروس براساس تمرین‌های هر درس و روان‌خوانی کلمات قرآنی و سوره‌های کوتاه، به‌صورت مستمر و پایانی خواهد بود و ۵ نمره برای درس قرآن (به‌صورت شفاهی) در نظر گرفته شده است.

فهرست مطالب

۱..... یادآوری صداهای کوتاه و بلند و علامت ساکن

۱

۴..... یادآوری علامت‌های تنوین و شکل‌های «ة» با تنوین

۲

۸..... یادآوری حروف ناخوانا (والی)

۳

۱۴..... سوره‌ی حمد

۴

۱۶..... تدریس اشکال مختلف همزه با صداهای کوتاه

۵

۲۲..... تدریس همزه با صداهای بلند

۶

درس اوّل

مروری بر درس‌های سال گذشته

مادر سال‌های گذشته با صداهای ا اِ اُ و اِی

علامت (°) آشنا شدیم. اکنون آن‌ها را با هم

دوره می‌کنیم.

تمرین ۱

کلمه‌های زیر را با صداهای داده شده بخوانید.

قَالَتْ - لَهُمْ - أُرِيدُ

إِبْلِيسَ - أَدْخَلَ - سَمَوَاتِ

فَهَلْ - يَخْرُجُ - يَهْدِي

مِسْكِينٍ - سُبْحَانَ - أَشْهَدُ

تمرین ۲

کلمه‌های زیر را جدا جدا بخوانید.

کَاتِبِينَ

كَاتِبِينَ

أَرْسَلْنَا

أَرْسَلْنَا

كَارِهِونَ

كَارِهِونَ

أَتَيْنَا

أَتَيْنَا

يَمْشُونَ

يَمْشُونَ

كَسَبَتْ

كَسَبَتْ

درس دوم

مروری بر درس‌های سال گذشته

ما در سال‌های گذشته با علامت‌های (   ) و

شکل‌های (-   -   ) آشنا شدیم.

اکنون آن‌ها را باهم دوره می‌کنیم.

تمرین ۱

کلمه‌های زیر را بخوانید و به شکل نوشتن آن‌ها توجه کنید.

قاصِدًا ← قاصِدَنَ

حِسَابٍ ← حِسَابِ

قَادِرُنْ ← قَادِرٌ

تمرین ۲

کلمه‌های زیر را بخوانید.

قَوْمًا - جَمِيلٍ - عَابِدٌ

نَاصِرًا - سَاحِرٍ - عَلِيمًا

أَمِينٍ - كَثِيرٌ

تمرین ۳

کلمه‌های زیر را بخوانید و به شکل نوشتن آن‌ها توجه کنید.

نَخِرَتْنُ	←	نَخِرَةً
سَفَرَتْنُ	←	سَفْرَةً
سُورَتْنُ	←	سُورَةً
حَسَنَتْنُ	←	حَسَنَةً
قَرِيَتْنُ	←	قَرِيَةً
كَلِمَتْنُ	←	كَلِمَةً

تمرین ۴

کلمه‌های زیر را بخوانید.

حِجَارَةٌ - مَعِيشَةٌ - رَقَبَةٌ

فَاكِهَةٌ - رَاضِيَةٌ

تمرین ۵

کلمه‌های زیر را جدا جدا بخوانید.

مَسْجِدًا

مَسْ جِ دَنْ

جِهَادٍ

جِ هَا دِنْ

رَسُولٌ

رَ سُو لَنْ

نِعْمَةٌ

نِغ مَ تَنْ

لُمَزَةٌ

لُ مَ زَ تِنْ

درس سوم

مروری بر درس‌های سال گذشته

ما در سال‌های گذشته با حروف «و - ا - ل - ی»
(حروف ناخوانا) آشنا شدیم. اکنون آن‌ها را با هم
دوره می‌کنیم.

تمرین ۱

کلمه‌های زیر را بخوانید و به شکل نوشتن آن‌ها توجه کنید.

می‌خوانیم

می‌نویسیم

أَغْنَا

أَغْنَى

أَنَّ

أَنَا

أَذْرَاكَ

أَذْرَيْكَ

أُوتُوا

أُوتُوا

أَمَّنُوا

أَمَّنُوا

تمرین ۲

حروف زیر را بخوانید.

سِیْ - وَالْ - بُوَا - نِیْ

تِیْ - فِیْ - فَاذْ - ضَا

یُو - وَا

تمرین ۳

حروف زیر را بخوانید.

وَالصَّ - وَالرُّ - بِاللِّ

وَالتِّیْ - وَالزَّ - بِالذِّیْ

تمرین ۴

کلمه‌های زیر را بخوانید و به شکل نوشتن آن‌ها توجه کنید.

می‌خوانیم

می‌نویسیم

وَنَاسٍ

وَالنَّاسِ

بِدِّينِ

بِالدِّينِ

وَصَّيْفِ

وَالصَّيْفِ

وَرُّوحِ

وَالرُّوحِ

تمرین ۵

کلمه‌های زیر را بخوانید.

الرَّحْمَنِ - وَالْجِبَالِ -

فِي الصُّورِ - عَنِ الْهَوَىٰ -

بِالسَّاهِرَةِ - بِالْوَادِ

تمرین ۶

آیات زیر را بخوانید.

* فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ

* وَيُلِّ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ

* حَتَّىٰ زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ

* وَاللَّيْنِ وَالزَّيْتُونَ

* أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ

درس چهارم

سوره‌ی حمد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

* الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

* الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

* مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ

* إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

* اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

* صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

* غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

درس پنجم

همزه با صداهای کوتاه

ء أ ؤ و ئ

ء ؤ و

ء ؤ و

ء ؤ و

تمرین ۱

کلمه‌های زیر را بخوانید.

جَاءَ - يَشَاءُ - أَوْلَاءِ -

عِذَا - تَأَذَّنَ - إِنْسُ -

رَأَيْتَ - أَنْزَلَ -

تمرین ۲

کلمه‌های زیر را جدا جدا بخوانید.

جُزءٌ

جُزءٌ

أَنْقَضَ

أَنْقَضَ

قَرَأَ

قَرَأَ

جَاءَكَ

جَاءَكَ

تمرین ۳

کلمه‌های زیر را بخوانید.

قُرْبَىٰ - هُوَلَاءِ - حَدَائِقَ -

جَزَاؤُهُمْ - بَغَائِبِنَ -

يُبْدِي - شَانِكَ -

تمرین ۴

کلمه‌های زیر را مانند نمونه کامل کنید.

جاءَهُ

جَا _____

شَا _____

مَرَّ _____

جَا _____

درس ششم

همزه با صداهای بلند

اُ اِ اِي اُو

أُ أُو أُي

اِ اِي اِو

تمرین ۱

کلمه‌های زیر را بخوانید.

أَمْنُوا - مَسْئُولًا

رَأَيْسٌ - سَيِّئَاتٍ

بَأْوُوا - لَأَيَاتٍ

تمرین ۲

کلمه‌های زیر را جدا جدا بخوانید.

إِسْرَائِيلُ

إِسْرَاءُ

مَسْئُولٌ

مَسْئُولٌ

إِيلَافِهِمْ

إِيلَافِهِمْ

تِلْقَائِي

تِلْقَائِي

